

Mala Nit

A Barcelona, la fredor d'aquella tarda d'hivern de 1.874 mossegava amb ràbia. La llum del dia anava perdent la seva força. Els fanals de gas il·luminaven tímidament els carrers estrets i humits de Ciutat Vella. Una boira espessa de mar avançava cap a terra, a poc a poc. Les gavines i altres ocells marins que rondaven les aigües fugien esverats. Els seus xiscles encomanaven la basarda als vianants al llarg de la Muralla de Mar. Tot feia pensar en un mal presagi que pocs volien acceptar. De sobte, allò que molts temien; un parell de canonades tronaven a dalt del Castell de Montjuïc. Des de Drassanes fins les Cases d'en Xifré els guardes de les torres de guaita, ubicades estratègicament pel passeig de Muralla de Mar, donaven el seu crit d'alerta particular, tot enarborant una insígnia vermella.

—Que ningú es quedi adormit, s'albira el Mala Nit!

Una ràfega d'aire gèlid va escombrar la privilegiada talaia de costat a costat. Al voltant de les paradetes de fira, la gent fugia espantada cap a la Rambla o escales avall per la rampa dels Lleons. Mentre això passava, el contorn d'un vaixell impossible s'endevinava de mica en mica entre la boira. No era un vaixell qualsevol; era el Mala Nit, un antic llaüt de guerra confiscat als francesos amb un llarg arbre inclinat a proa, vela llatina de grans dimensions i canó de 10 lliures.

Al bell mig del passeig, un home havia llogat unes ulleres de llarga vista a la paradeta de binocles anglesos. Això va permetre-li veure en detall una escena inquietant. Dalt del vaixell, fermes a la borda, vint joves restaven immòbils, pàl·lids de cara i ànima, amb la mirada perduda, sense parpellejar,

tot esperant el moment d'arribar a terra per veure acomplida una promesa que se'ls havia ofert temps enrere. Aquests joves, tots ells orfes o abandonats en néixer, van ser embarcats a bord del Mala Nit una nit de Sant Ildefons, mitjançant el parany d'un gran artifici. El govern de la nació havia forçat el seu reclutament amb el pretext d'aturar una revolta carlina a Tortosa. La Casa de la Caritat era llavors el millor lloc on trobar sang nova, sense arrels ni lligams.

—Més que mai, la República necessita joves valents. Et vull a tu per aquesta gloriosa encomanda —els va dir un per un l'uniformat cap de lleva de l'exèrcit. També els va prometre una paga justa, menjar calent, llit i el seu relleu per nous joves reclutes abans d'acabar l'any. Això no va passar. Al cap de deu mesos de servei, una canonera carlina va enfonsar el Mala Nit davant les costes tarragonines. Els vint joves van deixar la vida i les promeses fetes al fons del mar. Però això no ho sabien. No n'eren conscients. Les seves ànimes perdudes volien tornar a casa tant si com no i posar fi als dies de lluita. Uns altres joves havien de rellevar-los. Aquest havia estat el pacte.

La nit era ja ferma. El passeig semblava un formiguer inquiet on desenes de ciutadans voluntaris esgrimien torxes enceses i miralls, molts miralls; els duien de casa seva o bé dels comerços de l'entorn. Miralls menuts i grans, esgarrats i immaculats, senzills i elegants, de tota mena; per tot això hi havia un motiu de pes.

Els darrers tres anys, per Sant Ildefons, alguns joves de Ciutat Vella havien desaparegut de casa seva sense que mai més se'ls tornés a veure. Això va coincidir amb l'albirament d'un llaüt de guerra entre una boira

espessa. Un testimoni afirmà que un jove d'aspecte fantasmagòric es va presentar a casa seva preguntant per l'hereu.

—Més que mai, la República necessita joves valents —va dir.

L'home, sorprès per aquell requeriment tant sinistre, va encendre el llum per veure millor el rostre del jove. L'espectre es va veure reflectit al mirall del rebedor i va fugir tot remugant pel carrer d'Avinyó fins esvair-se dins les aigües brutes del port. Des d'aquella aparició, el govern de la ciutat disposà d'un cos de guàrdia permanent i ciutadans voluntaris que, amb torxes i miralls, impedirien que el vaixell maleït i els seus tripulants s'atansessin al moll.

El Mala Nit era ja a menys de cent metres de la Muralla de Mar, on una filera de barcelonins s'estenia d'un costat a l'altre del passeig. Les torxes il·luminaven àmpliament la nit fosca. Tot d'una, el vaixell va deixar veure el rostre fantasmal dels seus tripulants mentre, a bord, l'esbufec esfereïdor d'un corn marí va retronar per tota la costa.

A terra, uns trets a l'aire des de la torre de vigia del convent de la Mercè, donaven l'ordre perquè la gent aferrés els seus miralls encarant-los cap al vaixell. El desplegament dels miralls va tenir l'efecte buscat. Uns crits esgarrifosos van sorgir de la coberta provocant més d'un desmai al passeig. Van ser uns minuts d'angoixa i d'incertesa amb l'escena macabra d'una ciutat que no volia permetre de cap de les maneres l'arribada d'aquells visitants funestos.

El vaixell maleït es retirà lentament, derrotat, endinsant-se altra vegada dins la boira fins a desaparèixer. Els barcelonins van poder dormir aquella nit, per fi. Més endavant, amb l'enderroc de les muralles que envoltaven la ciutat,

mai més es va tenir constància de la presència del Mala Nit ni dels seus tripulants aterridors. Ara, però, alguns afirmen que per Sant Ildefons...

Alfons Ruano